

Bariery we współpracy
przedsiębiorców ze szkołami
kształcącymi kadry
na poziomie zawodowym i średnim
dla potrzeb branży hotelarskiej

**Bariery we współpracy
przedsiębiorców ze szkołami
kształcącymi kadry
na poziomie zawodowym i średnim
dla potrzeb branży hotelarskiej**

Opracowanie na podstawie Raportu
„Bariery we współpracy przedsiębiorców ze szkołami
kształcącymi kadry na poziomie zawodowym i średnim
dla potrzeb branży hotelarskiej”
przygotowanego przez Zbigniewa Stankiewicza
z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Hotelarskich
im. Emilii Gierczak w Kołobrzegu

Raport powstał w grudniu 2018 roku.

Od 2019 roku zostały wprowadzone nowe przepisy prawa oświatowego i zmieniono niektóre rozwiązania prawne.

Wszystkie wykresy zawarte w tekście stanowią opracowanie własne Autora na podstawie wyników ankiet.

Jednym z ważnych kierunków działania Sektorowej Rady ds. Kompetencji Turystyka jest tworzenie warunków do zacieśnienia współpracy między przedsiębiorcami a szkołami kształcącymi kadry na ich potrzeby. Tworzenie warunków sprzyjających zacieśnieniu takiej współpracy wymaga odpowiedzi na dwa kluczowe pytania:

1. Czy – jeśli tak – to w jakich formach/obszarach współpraca ta jest realizowana w poszczególnych branżach turystycznych?
2. Co ją utrudnia?

Poszukując odpowiedzi na te pytania w roku 2018 przeprowadzono badania dotyczące współpracy przedsiębiorców turystycznych z poszczególnych branż ze szkołami kształcącymi kadry na poziomie średnim.

Wyniki są przedstawione na stronach:

<http://www.pracodawcyturystyki.pl>

<http://www.sgh.waw.pl/sektorowa-rada-turystyka>

W niniejszej broszurze przedstawiamy najważniejsze ustalenia dotyczące branży hotelarskiej. Realizowana reforma kształcenia zawodowego zakłada dalsze zacieśnienie współpracy szkół z przedsiębiorstwami, w tym hotelarskimi oraz wymaga aktywizacji pracodawców i realnej pracy w zakresie kooperacji szkół hotelarskich z przedsiębiorstwami tej branży.

Opis przebiegu realizacji badania

W badaniu mającym na celu określenie form i barier we współpracy przedsiębiorców z branży hotelarskiej ze szkołami branżowymi zastosowano ankiety w formie on-line, wywiady telefoniczne (CATI) oraz analizę dokumentów (raporty podmiotów ze stron internetowych, akty normatywne, artykuły prasowe, przepisy prawa oświatowego), wywiady z respondentami.

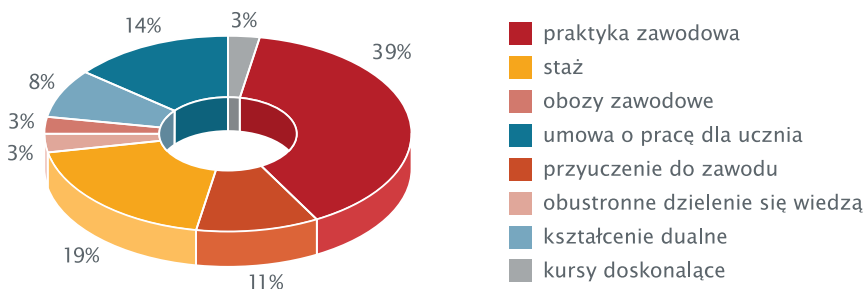
Wśród szkół uczestniczących w badaniu 50 proc. znajduje się w miejscowościach do 50 tys. mieszkańców; 27 proc. – od 51 do 200 tys. mieszkańców; 23 proc. w miejscowościach powyżej 200 tys. mieszkańców. Natomiast w badanej grupie przedsiębiorców 9 proc. podmiotów ma siedzibę na wsi; 39 proc. w miejscowościach do 50 tys. mieszkańców; 52 proc. w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców. W 33 proc. szkół objętych badaniem liczba uczniów nie przekraczała 400, a w 67 proc. była wyższa. W 12 proc. badanych przedsiębiorstw zatrudnionych było powyżej 250 pracowników; w 48 proc. do 50 pracowników; w 35 proc. od 51 do 120 pracowników; zaś 5 proc. to rodzinne firmy.

Współpraca szkół z przedsiębiorcami w świetle wyników badania

1. Z perspektywy przedsiębiorców:

Punktem wyjścia było ustalenie stopnia zainteresowania przedsiębiorców z branży hotelarskiej współpracą ze szkołami branżowymi.

Zainteresowanie pracodawców poszczególnymi formami współpracy ze szkołami - w opinii przedsiębiorców

Uzyskane wyniki potwierdzają tezę, że przedsiębiorcy z branży hotelarskiej są zainteresowani współpracą ze szkołami hotelarskimi w zakresie organizacji praktycznej nauki zawodu, a najpopularniejszą formą tej współpracy są praktyki zawodowe i staże.

W obszarze określonym jako inne formy współpracy stwierdzono występowanie takich form jak:

- ⇒ Sponsorowanie szkół, finansowanie stypendiów dla uczniów.
- ⇒ Umowy partnerskie ze szkołami zawodowymi
np. umowa partnerska, umowa barterowa itp.
- ⇒ Patronaty nad szkołą lub klasą tzw. klasa patronacka.
- ⇒ Prowadzenie zajęć w szkole przez „praktyków”
– specjalistów z zakładu hotelarskiego.
- ⇒ Wsparcie szkół w sprzęt, materiały dydaktyczne, surowce do praktycznej nauki zawodu itp.
- ⇒ Organizacja olimpiad i konkursów z wiedzy i umiejętności zawodowych.
- ⇒ Organizacja szkoleń dla nauczycieli.
- ⇒ Organizowanie wycieczek dydaktycznych dla uczniów.
- ⇒ Organizowanie wycieczek dydaktycznych dla nauczycieli.
- ⇒ Organizowanie szkoleń, pokazów, targów.
- ⇒ Realizacja projektów dofinansowanych ze środków UE, dotyczących współpracy szkół z pracodawcami branży hotelarskiej.

- ⇒ Współpraca przy opracowywaniu autorskich programów nauczania, opiniowaniu programów nauczania, programów praktycznej nauki zawodów.
- ⇒ Współpraca przy tworzeniu przez szkoły oferty kształcenia zawodowego.
- ⇒ Współpraca przy opracowywaniu założeń do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie.

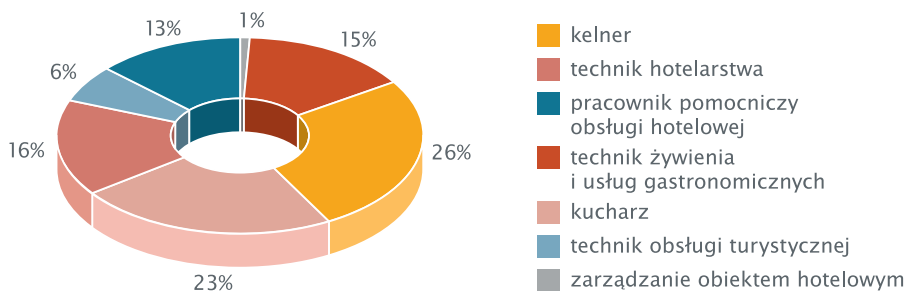
2. Z perspektywy szkół:

- ⇒ Dyrektorzy szkół potwierdzili potrzebę prowadzenia analizy zapotrzebowania na umiejętności i kwalifikacje zawodowe na poziomie lokalnym i regionalnym.
- ⇒ Zdaniem szkół pracodawcy mają możliwość zgłaszania uwag i propozycji do treści programu praktycznej nauki zawodu, a tym samym dostosowywania jej do lokalnych potrzeb.
- ⇒ Według dyrektorów podstawa programowa kształcenia zawodowego jest dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy.

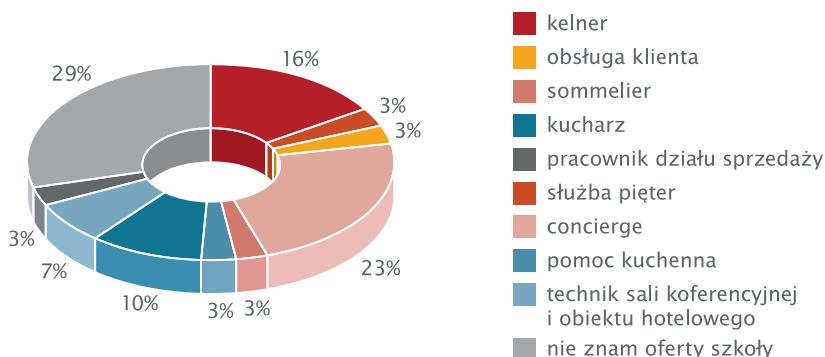
- ⇒ Zasadnym jest, aby w ramach współpracy z przedsiębiorcami starać się przekazać informacje o sposobie i procedurach egzaminowania.
- ⇒ Ankietowani stwierdzili, że prowadzenie zajęć dydaktycznych w szkole przez pracodawców (specjalistów z branży) jest zjawiskiem rzadkim.

Kierunki kształcenia pożądane przez pracodawców

Jeżeli rozpoczęłoby Państwo współpracę ze szkołą, to uczniowie jakich kierunków byłoby najbardziej przez Państwa pożądani?

Jakich zawodów/specjalności według Pani/Pana brakuje w ofercie szkoły?

Uzyskane wyniki należy traktować jako wyzwanie edukacyjne dla szkół – podniesienie jakości kształcenia w zawodzie hotelarskim oraz wyzwanie do usprawnienia przez szkoły procesu kształcenia i systemu wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym przedsiębiorcy zgłosili następujące uwagi:

1. Branża hotelarska wysyła jasny sygnał o niegasnącym zapotrzebowaniu na profesjonalnie wykształconą kadrę hotelarską.

2. Rynek usług hotelarskich zgłasza zapotrzebowanie na absolwentów posiadających kwalifikacje animatora.
3. Pojawia się potrzeba nowej kwalifikacji w hotelarstwie – zarządzanie obiektem hotelowym na poziomie technikum (zarządzanie małym hotelem 50–60 miejsc noclegowych np. tylko ze śniadaniem).
4. Przedsiębiorcy wysoko oceniają teoretyczne przygotowanie uczniów, a zdecydowanie gorzej zastosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce.
5. Przedsiębiorcy oceniają umiejętności językowe w zakresie zawodu – u absolwentów szkół hotelarskich – na niskim poziomie.
6. Zdaniem przedsiębiorców – działania szkoły zmierzające do uatrakcyjnienia współpracy z przedsiębiorcami powinny koncentrować się na trzech obszarach:
 - podniesieniu poziomu kształcenia zawodowego uczniów,
 - podniesieniu poziomu kształcenia ogólnego uczniów
 - i zintensyfikowaniu kontroli miejsc praktyk przez Kierownika Szkolenia Praktycznego.

7. Dla branży hotelarskiej ważne jest również aby nauczyciele cyklicznie brali udział w obowiązkowych praktykach nauczycielskich.
8. Praktyki zawodowe w formule od 2 do 4 tygodni są preferowaną przez przedsiębiorców formą nauki zawodu. W szkolnictwie zawodowym jest to jedna z najbardziej popularnych form realizacji praktyk w technikum.
9. **Kształcenie dualne umożliwia przedsiębiorcom przygotowanie sobie pracownika „szytego na miarę”.**
10. Preferowaną przez pracodawców formą współpracy z nauczycielami przedmiotów zawodowych są spotkania na terenie przedsiębiorstwa w ramach realizowanej wycieczki dydaktycznej.
11. 67 proc. przedsiębiorców deklaruowało chęć uczestnictwa w organizacji konkursów, turniejów i olimpiad.
12. 62 proc. przedsiębiorców dostrzega potrzebę zgłaszania uwag i propozycji do programu praktycznej nauki zawodu. Wskazują na potrzebę uwzględniania w tych programach specyfiki regionu, która dla branży hotelarskiej ma istotne znaczenie.

13. Praktyczna nauka zawodu u przedsiębiorcy generuje dodatkowe koszty – w szczególności koszty obuwia i odzieży ochronnej dla uczniów oraz wynagrodzenia instruktora lub opiekuna praktyk. Z badania wynika, że 48 proc. przedsiębiorców podejmuje wysiłek odzyskania środków poniesionych na ten cel.

Bariery we współpracy szkół z przedsiębiorcami

Bariery współpracy z perspektywy szkół hotelarskich:

1. Brak zainteresowania szkół procesami w danym hotelu czy sieci hoteli.
2. Brak elastyczności szkół przy organizowaniu praktyk zgodnie z potrzebami hotelarzy.
3. Brak zakładów hotelarskich, w których istnieje możliwość zrealizowania w ramach praktyk podstawy programowej.
4. Brak korzyści finansowych ze współpracy szkoły z przedsiębiorcami.
5. Brak środków finansowych lub niewystarczająca rekompensata ponoszonych kosztów przedsiębiorcom realizującym praktyczną naukę zawodu uczniów.

Bariery współpracy ze szkołami z perspektywy przedsiębiorców branży hotelarskiej:

1. Brak wiedzy przedsiębiorców na temat form praktycznej nauki zawodu i regulujących je przepisów.
2. Niedopasowanie struktury kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy, brak diagnozy potrzeb podmiotów branży hotelarskiej.
3. Niedopasowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb branży.

4. Wymagania formalne związane z przyjęciem na praktyczną naukę zawodu osób niepełnoletnich.
5. Trudności w kontaktach z osobą decyzyjną przedsiębiorstwa.
6. Brak możliwości zgłaszania uwag i propozycji do treści programowych spowodowany brakiem wiedzy o zmianach w przepisach oświatowych.
7. Trudności w uzyskaniu refundacji środków finansowych za stroje służbowe dla praktykantów oraz wynagrodzenie dla instruktorów pnz. lub opiekunów praktyk.
8. Niebezpieczeństwo naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa.
9. Obawa, że po odbyciu praktyki i ukończeniu szkoły praktykant, w którego zainwestował pracodawca, będzie pracował u konkurencji.
10. Brak w Szkolnym Planie Nauczania dla zawodu technika hotelarstwa przedmiotu „Nauka kontaktu z klientem”.

Zarówno z perspektywy szkół jak i przedsiębiorców powtarza się wspólna bariera – brak regularnego kontaktu właściciel hotelu – dyrektor szkoły.

Rekomendacje – dotyczące podjęcia działań przez Sektorową Radę ds. Kompetencji Turystyka w celu usunięcia zidentyfikowanych barier:

- Rozważyć zwrócenie się do władz samorządowych w województwach (np. Urzędy Marszałkowskie, Starostwa Powiatowe) z propozycją prowadzenia cyklicznych kampanii informacyjnych o roli i znaczeniu WSPÓŁPRACY szkół, organów prowadzących, przedsiębiorstw hotelarskich oraz organizacji branżowych w dostosowaniu kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
- Powołać na szczeblu organów prowadzących szkoły Rady Kształcenia Zawodowego w składzie przedstawiciele: organu prowadzącego, branży hotelarskiej oraz urzędów pracy działających na rzecz zacieśnienia współpracy.
- Wystąpić do szkół z propozycją utworzenia Rady ds. upracticznienia procesu kształcenia z udziałem pracodawców z branży hotelarskiej i samorządowców.

- Zainicjować, przy zaangażowaniu Ministerstwa Edukacji Narodowej, Kuratoriów Oświaty oraz wybranych szkół hotelarskich, kampanię informacyjną skierowaną do pracodawców i ich organizacji, wskazującą na korzyści współpracy ze szkołami w kategoriach dobrze przygotowanego potencjalnego pracownika.
- Rozważyć przekazanie do Ministerstwa Finansów propozycji przyznania przedsiębiorcom uczestniczącym w procesie kształcenia uczniów techników dodatkowej zachęty finansowej, np. w postaci ulgi podatkowej jako formy rekompensaty za udział w procesie kształcenia zawodowego.
- Rozważyć możliwość merytorycznego wspierania akcji mających na celu zmianę wizerunku i wagi nauki zawodu wśród rodziców i uczniów, kadry nauczycielskiej oraz przedsiębiorców i ich stowarzyszeń poprzez udział członków Rady Kompetencji w konferencjach, pokazach, seminariach, olimpiadach.

- Wystąpić do Ministerstwa Edukacji Narodowej z wnioskiem o wprowadzenie w Prawie Oświatowym przepisów dotyczących oddelegowania do przedsiębiorstwa, w którym uczniowie odbywają pnz., nauczyciela przedmiotów zawodowych na szkolenie na okres np. od 1 do 3 miesięcy raz na trzy lata, przy założeniu, że koszty takiego szkolenia powinna pokryć szkoła.
- Mając na względzie zwiększenie motywacji wśród uczniów – wystąpić do Ministerstwa Edukacji Narodowej z propozycją wprowadzenia w Prawie Oświatowym przepisów dotyczących np. wypłaty specjalnego wynagrodzenia dla uczniów realizujących formy praktycznej nauki zawodu u pracodawcy. Oferowanie dla najlepszych uczniów płatnych praktyk w najbardziej ekskluzywnych miejscach u najbardziej popularnych pracodawców w branży hotelarskiej.

Szkoły muszą wiedzieć i rozumieć, że dla tak wymagającej branży jaką jest hotelarstwo, współpraca z przedsiębiorcami jest koniecznością.

www.pracodawcyturystyki.pl

www.sgh.waw.pl/sektorowa-rada-turystyka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

